

nr
81

Taalkr8dag op de P.C. Boutenssingel en Pelikaanweg |

Leiding geven vanaf de vestigingen |

Introductie van nieuw leerlinginformatiesysteem SOM |

Meer aandacht voor de Gedichtendag op de vestiging Krimpen |

Het woord aan de algemene directie

HANS NEVEN, RECTOR

Wie het interview met mij in het maartnummer van *CVOpen* heeft gelezen, weet nu welke passie ik naast onderwijs koester: inspirerende films beschikbaar stellen voor onderwijzers in de vorm van een Onderwijsfilmfestival. Een uit de hand gelopen hobby, die ik deel met Henk Sissing, een oude bekende uit het onderwijs. Henk ontplooit deze activiteit vanuit zijn adviesbureau WJZ; ik help op beperkte schaal mee. Voor Henk is het een deel van zijn inkomen; voor mij is het voldoende als de onkosten gedekt worden.

Dit is het concept: een gemeente, een groep scholen of een enkele school kan het Onderwijsfilmfestival organiseren als bedankje, als scholingsactiviteit of als alternatieve uitgaansgelegenheid voor medewerkers op scholen. De festivalbezoekers kunnen kiezen uit een waslijst aan films; in totaal zijn er 200 films en documentaires over onderwijs beschikbaar. Er zijn sinds vorig najaar, toen Henk en ik met dit initiatief startten, al Onderwijsfilmfestivals gehouden in Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Het waren steeds geslaagde evenementen. Eind maart vindt het plaats in Gouda, op het Carmel College.

Het idee voor het Onderwijsfilmfestival kwam bij Henk en mij bovendien toen er in de pers veel negativisme over het Nederlandse onderwijs werd uitgestort. We beseften dat de samenleving juist veel vertrouwen moet kunnen hebben in haar onderwijs. Onderwijs is een hele vitale functie in de samenleving, menen wij. We hebben ons toen afgevraagd: hoe kunnen we dit groter maken? Hoe zit het met onderwijs in Europa, en elders in de wereld? Welke voorbeelden zijn er in de wereld te vinden van de nuttige functie van het onderwijs, die ons in Nederland kunnen inspireren? Het gaat ons voortdurend om die inspiratie. Het werd een zoektocht die zo'n 120 films opleverde. De meeste daarvan heb ik gezien. Een van de eerste was 'Être et avoir', de film over een Franse onderwijzer waaruit ik tijdens onze nieuwjaarsbijeenkomst fragmenten heb vertoond.

Op de lijst staan films uit alle windstreken: Zuid-Europa, Canada, Zuid-Amerika, Japan, Tibet en Afghanistan. Het zijn stuk voor stuk films die laten zien wat onderwijs kan betekenen, niet alleen voor kinderen, maar ook voor gemeenschappen en voor een hele samenleving. Er is enorm veel inspiratie uit te putten, soms tot tranen toe.

Henk en ik besloten deze schat niet voor onszelf te houden. We zeiden tegen elkaar: 'Dit is zo belangrijk, dit kan zoveel goed doen, hier moeten we de boer mee op. We moeten erop aandringen: kijk hier nu eens naar, dit is prachtig! Wat denk je bijvoorbeeld van de film 'Blackboards' over zeven onderwijzers in Afghanistan die met slechts een zwart krijtbord op hun rug door de stoffige bergen lopen, op zoek naar leerlingen die willen leren schrijven en rekenen. De kinderen van negen tot elf jaar die ze tegenkomen antwoorden: 'Ik kan niet, want ik moet smokkelwaar over de berg brengen.' Zo'n film leert ons dat we beretrots moeten zijn op het onderwijs dat we hebben. Wij zitten in luxe gebouwen met prachtige faciliteiten. En dat is maar één voorbeeld.

Ik ben van plan om CVO voor te stellen een filmfestival te organiseren voor de eigen medewerkers. Het zou fantastisch zijn, als dat op een moment gebeurt. Niet groots, maar wel meeslepend. Het idee is er, en geloof me: het komt zover. En het CVO-Onderwijsfilmfestival begint op... Comenius!

Actueel door Hans Neven

NIEUWE INTERIM-BENOEMINGEN IN DE DIRECTIE

Leiding geven vanaf de vestigingen

Het Comenius College is een andere school geworden. Van een grote scholengemeenschap is geen sprake meer; Comenius hoort bij de middelgrote scholen. We moeten nu de formatie van directie en staf in verhouding brengen

met de nieuwe omvang van de school. Daarvoor gebruiken we natuurlijke momenten en kansen als die zich voordoen. Eind februari nam het managementteam een aantal besluiten voor de komende maanden.

Het grote idee is: de algemene directie en staf zullen niet meer apart in een directie- of stafbureau zitten, maar krijgen een plaatsje in de vestigingen. Enerzijds houdt dat verband met ons streven de afstand tussen de algemene directie, staf en het onderwijs te verkleinen. Niet in de zin dat we ons met het onderwijs gaan bemoeien – want dat mogen we niet –, maar in de zin van betrokkenheid, relatie en inspiratie. Het gaat om een wisselwerking. Van de kant van de algemene directie en staf leeft de wens om gevoed te worden door de dagelijkse realiteit in de school.

Anderzijds is de nieuwbouw een oorzaak. Want in 2012 – zo is de planning nu – zullen de gebouwen van Lijstersingel 2 en Lijstersingel 10 afgebroken worden. Op die plaats komt de nieuwe vestiging voor het Comenius Beroepsonderwijs. Tijdens de bouwperiode moeten we sowieso weg. Van die omstandigheid willen we een kracht maken.

Overigens zeg ik er direct bij dat daar waar deze ideeën en plannen verandering in organisatie en taakverdeling van de directie raken, zij ook tot de zeggenschap van de medezeggenschapsraad behoren. We hebben met de mr ook hierover voortdurend contact, in die zin zijn het dan ook voorgenomen besluiten.

Niet verdampen

De drie leden van de algemene directie nemen plaats in aparte vestigingen. Stafafdelingen of -functies gaan met de directie-leden mee voor wie ze de meeste ondersteuning verzorgen. Bijvoorbeeld: ICT, Facilitaire Dienst en Rooster horen erg bij elkaar en bij de directeur Bedrijfsvoering. Kwaliteitszorg hoort bij de directeur Onderwijs en volgt hem. Ik wil zelf ook verhuizen naar een vestiging, samen met de secretaresse en misschien ook een of twee ondersteunende diensten.

Het is belangrijk dat directeuren en staffuncties niet opgaan of verdampen in de vestiging. Het zijn aparte functies, en ze zullen als zodanig ook in een apart deel van het gebouw en als aparte functie blijven bestaan. Centrale roosters mogen niet verward

worden met de dagelijkse of lokale roosters. En ook al zullen de leden van de algemene directie veel contact hebben met mensen in de vestigingen, ze mogen de vestigingsdirecteur niet voor de voeten lopen. Als ze zich bemoeien met de dagelijkse leiding van de vestiging ontstaat er verwarring. Dan blijken de verantwoordelijkheden niet goed gescheiden te worden en ontstaan er onduidelijkheden.

DE ALGEMENE DIRECTIE EN STAF WILLEN MINDER AFSTAND TOT HET ONDERWIJS IN DE ZIN VAN BETROKKENHEID, RELATIE EN INSPIRATIE.

Inkrimpen

Het voorgenomen besluit om de schoolleiding en staf te huisvesten op de vestigingen biedt ook de mogelijkheid om de komende jaren in te krimpen. Dat doen we op natuurlijke momenten die zich aandienen. Een voorbeeld is de overstap van Norbert Bouwens, hoofd Financiën, naar Melanchthon. Wij stellen geen nieuw hoofd Financiën aan, want de boekhouding wordt in het vervolg door het CVO-kantoor verzorgd. Dat is zo'n bezuiniging op een goed moment. Overigens zoeken we intern wel iemand die Norberts plek wil innemen en de uitwisseling van financiële gegevens tussen school en CVO verzorgt.

Nog een voorbeeld: ik heb aan Eric Dekker, directeur van de vestiging P.C. Boutenssingel, gevraagd of hij zich wil inwerken als directeur Bedrijfsvoering, en hij heeft daar positief op gereageerd. Sinds 1 maart is Eric dus directeur Bedrijfsvoering ad interim (a.i.), met de bijbehorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

lees verder op pagina 2

Vervolg van Actueel, pagina 1

Omdat Eric daarnaast de directeur is van de vestiging en er ook nog een bouwproces gaat lopen, was ik erg blij met het aanbod van Mark van Sorge, directeur van de vestiging Rotterdam, om de portefeuille personeelszaken voor zijn rekening te nemen. Mark noemen we dus sinds 1 maart directeur Personeelszaken ad interim. Zo hoeven we geen nieuwe directeur Bedrijfsvoering te werven – waardoor de directie in omvang kleiner wordt. Bovendien ontstond daardoor de mogelijkheid om aan Veronica Pors, directeur van de vestiging Pelikaanweg, te vragen de leiding van de nieuwe vestiging voor het Comenius Beroepsonderwijs op zich te nemen.

Overgangsjaar

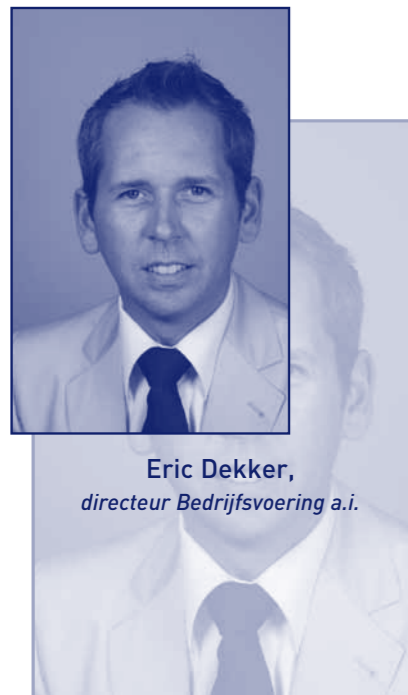
Het schooljaar 2011-2012 wordt een overgangsjaar voor de algemene directie en staf. We bespreken uiteraard met de medewerkers wat het beste is, wat de organisatie gaat doen en wat hun wensen zijn.

Naar welke vestigingen de leden van de algemene directie verhuizen, is nog niet uitgekristalliseerd. Dat hangt af van de beschikbare ruimte en andere zaken. Voor de combinatie ICT, Facilitaire Dienst en Rooster, horend bij de directeur Bedrijfsvoering, denken we aan de vestiging Rotterdam. Daar zijn voldoende mogelijkheden en deze vestiging is goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Dat is belangrijk voor medewerkers die met het ov reizen.

Zoals het er nu naar uitziet kan die wijziging met ingang van augustus 2012 plaatsvinden, samenvallend met de start van de bouw. Tot 2012 zullen de stafruimten dus nog bemenst zijn. Als leden van de algemene directie zullen we overigens drie keer per week bij elkaar komen, om zaken te bespreken en nieuws uit te wisselen. Omdat het voorste gedeelte van Lijstersingel 10 al grotendeels onbezet is, wil ik zelf graag al in augustus 2011 verhuizen samen met de secretaresse en een of meer stafmedewerkers. Als leden van de algemene directie zullen we overigens drie keer per week bij elkaar komen, om zaken te bespreken en nieuws uit te wisselen.

Planning van de nieuwbouw

- We zijn nu bezig met het aanbesteden van de bouwbegeleiding.
- Daarna start de Europese aanbesteding van de architectenselectie.
- Voor de zomervakantie willen we de architect kiezen. Die kan dan beginnen aan het voorlopig ontwerp.
- Voor het eind van het kalenderjaar hopen we het voorlopig ontwerp af te ronden en voorjaar 2012 het definitief ontwerp.
- In 2012 starten we met de aanbestedingsprocedure voor de aannemer.
- We werken er hard aan om de nieuwbouw in 2014 klaar te laten zijn.

Eric Dekker,
directeur Bedrijfsvoering a.i.

Veronica Pors,
de nieuwe directeur van
Comenius Beroepsonderwijs

Mark van Sorge,
directeur personeelszaken a.i.

Reportage door Nathalie Fledderus, leerlinge vwo-5 op de vestiging Lijstersingel**Onmisbaar Onderwijspersoneel (OOP)**

In deze rubriek gaat het over iemand van het onderwijsondersteunend personeel. Zonder hun inzet kan de school niet functioneren!

Het werk van mevrouw Yekta

In dit artikel zetten we mevrouw Yekta in het zonnetje. Mevrouw (Azadeh) Yekta is sinds 1991 werkzaam bij het Comenius College. Iedere dag verblijdt ze heel veel mensen met haar grote glimlach.

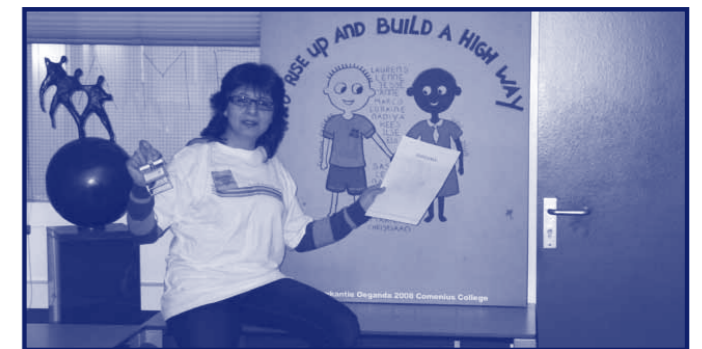
Een dag uit het leven van mevrouw Yekta is moeilijk te beschrijven. Mevrouw Yekta zit zelden stil en is vaak met verschillende dingen bezig. Elke dag is op deze manier net weer wat anders. Ze voert veel verschillende administratieve werkzaamheden uit. Om deze reden staat ze bij sommige collega's zelfs bekend als de administratieve duizendpoot. Van het moment dat een leerling voor het eerst onze school binnenwandelt, tot het moment waarop de leerling met een diploma de school verlaat – bijna alles valt onder de werkzaamheden van mevrouw Yekta. Ze begon als stagiaire en groeide langzaam door naar de plek waar ze nu haar dagelijks werk doet. Ze vindt het fijn dat het personeel zo betrokken op elkaar is en goede zorg aan de leerlingen biedt. Zelf draagt ze hieraan bij door altijd voor iedereen klaar te staan. Zowel voor de onderwijsgevendenden als voor de leerlingen.

Buiten school

Naast het werk op school is mevrouw Yekta een actieve volleybalster. Ze helpt ook graag mee met de basketbalactiviteiten van haar man en haar zoon. Over het algemeen houdt ze school- en privé-activiteiten gescheiden, maar ze maakt graag een uitzondering voor het jaarlijkse volleybaltoernooi met de leraren.

Mevrouw Yekta vindt dat er minder aandacht moet worden geschonken aan leerlingen en medewerkers die veel aandacht vragen. Dit gaat namelijk altijd ten koste van de mensen die minder opvallen en die hebben soms de extra aandacht juist het hardste nodig.

Ze is er zelf dankbaar voor dat zij die extra aandacht heeft kunnen ontvangen toen ze als stagiaire uit Iran naar Nederland kwam. De kans die ze kreeg om als stagiaire op het Comenius te werken is een belangrijk moment in haar carrière geweest.

'Als je in een moeilijke situatie zit, leer je veel makkelijker de kleine dingen waarderen. Een glimlach of een aardig woord kan dan al heel veel betekenen', zegt ze.

Mevrouw Yekta is trots op wie ze is, en ze hoopt nog vele jaren werkzaam te zijn bij het Comenius College. Kortom, mevrouw Yekta is een hardwerkende vrouw. Het Comenius wil haar zeker nog niet kwijt.

De wandelgang

Had ik niet voor het onderwijs gekozen, dan...

NANDA VAN DER POL

docent verzorging bovenbouw PEL

... zou ik nu nog steeds verpleegkundige op de Spoedeisende hulp zijn. Maar na twintig jaar gezondheidszorg ging het knagen en drie jaar geleden heb ik de overstap naar het onderwijs gemaakt. En tot op de dag van vandaag geen spijt gehad van mijn beslissing.

ARIE VAN RIJN

docent technologie Comenius Rotterdam

... zou ik nu mogelijk vliegtuigtechniek instructie geven in Ulaanbatar, Mongolië; manager zijn van een oogkliniek ter plekke of in Afghanistan; hangend aan een lifeline ergens een grote stalen brug aan het lassen zijn of in een ziekenhuis met een defecte X-ray machine aan het stoeien zijn. Hoezo?

KEES VAN DER GAAG

senior medewerker Facilitaire Dienst L10

... zat ik nu op de Bahama's en dacht aan mijn zwitserlevengevoel. En toen was er een crisis...

MAGDA VAN 'T HOFF

docent gezondheid PEL

... zou ik nu vrijwilliger zijn in het hospice, een baan die mij nog steeds erg aanspreekt, maar waar ik nu geen tijd voor heb, gezien de uren die ik op school doorbreng.

DAGMAR DIRKS

docent Nederlands LIJ

... zou ik nu misschien wel danseres geweest zijn bij het gezelschap van mijn dromen: het Scapino Ballet Rotterdam. Na van mijn twaalfde tot en met mijn negentiende op semi-professioneel niveau gedanst te hebben aan onder andere het Koninklijk Conservatorium en Codarts Rotterdam, besloot ik vlak voor de eindstreep ermee te stoppen. Niet vanwege een blessure, maar vanwege het feit dat de harde, egocentrische danswereld toch niet helemaal mijn ding bleek te zijn. Toen kwam mijn tweede passie om de hoek kijken: lesgeven. Nu sta ik alweer een jaar of acht voor de klas als docent Nederlands. Tot op heden nooit spijt gehad van deze carrièreswitch. Ik ben er zelfs de liefde van mijn leven tegen het lijf gelopen!

ANNE DE SCHIPPER-TOULORGE

docent Engels en Frans Comenius Rotterdam

... zou ik nu tolk zijn.

MARK GLISSENAAR

docent lichamelijke opvoeding Comenius Rotterdam

... zou ik nu bij bedrijven workshops geven die teamwork en samenwerking verbeteren. Of als fysiotherapeut werken bij een sportmedisch centrum.

NIEK BOGAARD

docent maatschappijleer en coördinator internationalisering LIJ

... zou ik nu ongetwijfeld in de reiswereld beland zijn! Tropische eilanden, grote hoogten, ijsvelden, oerwouden en overal slapen in bussen, treinen en vliegtuigen, heerlijk!

RUBEN DANE

onderwijsassistent Comenius Rotterdam

... zou ik nu een minder leuke baan hebben...

STEVEN KLINKENBERG

docent lichamelijke opvoeding LIJ

... zou ik nu in de tenniswereld actief zijn.

AUKJE STEENWIJK

docent aardrijkskunde Comenius Rotterdam

... zou ik nu wellicht in een doe-het-zelf-zaak werken. Een spijker, een schroefje verkopen, een plankje zagen, behang of verfadvis geven. Creativiteit! Gelukkig kan ik dit laatste ook binnen het onderwijs kwijt.

RON DE KNEGT

docent Engels en afdelingsleider wvo LIJ

... zou ik nu driftig aan het studeren zijn om in het onderwijs te komen.

NEOMIE VAN AERDE

stagiaire Engels LIJ

... zou ik nu in een tattoo shop hebben gewerkt!

JAN ROELEVINK

docent beeldende vorming LIJ, Begeleider op School LIJ en KRI, coördinator CIO

... zou ik nu toch in het onderwijs zitten. Het vervelende is dat IK niet voor het onderwijs heb gekozen, maar het onderwijs voor mij. Ik wilde alles behalve docent worden. Het onderwijs is mij pas later al doende gaan interesseren.

ICT-nieuws door Annemiek Kroonen

Aanbod van trainingen voor Office 2010

In het herfstnummer van *De Comeniant* viel te lezen dat CVO-breed is afgesproken over te gaan op Office 2010. Tot het moment dat alle CVO-scholen zijn overgegaan op Office 2010 blijft Office 2003 de standaard in de communicatie tussen de CVO-scholen.

In de zomervakantie van dit jaar gaat het Comenius College over op Office 2010. Office 2003 is na de zomervakantie van 2011 niet meer beschikbaar. Bestanden die gemaakt zijn in Office 2003 kunnen geopend worden in Office 2010. Daarnaast bestaat in Office 2010 de mogelijkheid bestanden op te slaan als Office 2003-bestand. Het opmaakprogramma Frontpage wordt binnen het onderwijscontract dat wij hebben met leverancier SLIM! door Microsoft niet meer aangeboden in Office 2010. De huidige huisstijlsjablonen werken alleen in 2003 en zullen op een later tijdstip aangepast worden voor gebruik in Office 2010. Office 2010 is gebruikersvriendelijker dan Office 2003, maar kent wel een striktere beveiliging. Bij gebruik van Office 2010 zul je het systeem vaker toestemming moeten geven bij het uitvoeren van bepaalde acties.

Klassikale training

De werking van Office 2010 is op een groot aantal punten anders dan de werking van Office 2003. Daarom bieden we medewerkers van het Comenius College vanaf de voorjaarsvakantie tot de zomervakantie trainingen aan in de meest gangbare applicaties van Office 2010: Word, Excel en Powerpoint. Deze trainingen kunnen klassikaal gevolgd worden binnen het Comenius College.

Je kunt je voor deze trainingen rechtstreeks per e-mail opgeven bij Frits Hoorweg (fphoorweg@comenius.nl). Als je je al eerder via de Begeleider en Opleider op School (BoS) hebt opgegeven voor één of meer Office-trainingen, verzoeken wij je dit nogmaals rechtstreeks te doen bij Frits Hoorweg.

Zelfstudie

Wil je zelf met Office 2010 aan de slag op basis van zelfstudie, dan kun je gebruikmaken van één van de boeken die tijdens de cursus als handleiding dienen. Geef je hieraan de voorkeur boven de klassikale training, vraag dan per e-mail een cursusboek aan bij Annemiek Kroonen (akroonen@comenius.nl). Helaas kunnen we geen ondersteuning aanbieden bij zelfstudie.

Uitrol individueel mogelijk

Als je nu al met Office 2010 wilt werken, is dat mogelijk. Je kunt daarvoor contact opnemen met het Facilitair Loket van het Comenius College (helpdesk@comenius.nl of 010-459 59 54). De medewerkers van het Facilitair Loket zullen je dan rechten geven op het gebruik van deze applicaties.

Houd er wel rekening mee dat je Office 2003 en Office 2010 niet door elkaar gebruikt. Wanneer je dit wel doet, zal het systeem de applicaties steeds opnieuw installeren. Bij de applicaties van Office 2010 wordt als extra service de mogelijkheid geboden met één druk op de knop Office 2003 weer standaard te maken.

Centrale uitrol

Het centraal beschikbaar stellen van Outlook 2010 is op dit moment nog niet mogelijk. Outlook 2003 en Outlook 2010 kunnen niet samen op één systeem draaien. Voor de Outlook-gebruikers van het Comenius College zal Outlook 2010 daarom pas beschikbaar gesteld worden vanaf de zomervakantie van 2011.

Nieuws over N@Tschool door Frits Hoorweg

VOORKOM EEN VOLLE MAILBOX DANKZIJ DE ELO

Leerlingen leveren huiswerk digitaal in

Wie doet het niet: leerlingen via z'n mailadres huiswerk laten inleveren? Het gevolg is dat je regelmatig te lezen krijgt dat je mailbox vol is. Om dat te voorkomen is het gebruik van de elektronische leeromgeving (ELO) N@Tschool een goed hulpmiddel.

Hoe werkt het?

Voor elke leerling en medewerker is een account in onze ELO beschikbaar. In N@Tschool is het mogelijk een inleveropdracht te maken voor het vak van de docent. Na een instructie van maximaal twee klokuren kan elke docent dit zelf doen. Nadat de leerlingen het eigen huiswerk hebben ingeleverd, ontvangt de docent een totaaloverzicht van de ingeleverde documenten (zie onderstaande schermafbeelding).

De docent kan deze documenten nakijken in N@Tschool. Per document kan de status aangegeven worden. De status 'Nagekeken' geeft aan dat het document nog verbetering behoeft. De status 'Beoordeeld' geeft aan dat de definitieve beoordeling heeft plaatsgevonden. Wil je meer weten over de mogelijkheid om leerlingen huiswerk digitaal te laten inleveren, neem dan contact op met de N@Tschool-beheerder van Comenius: Frits Hoorweg op de vestiging Pelikaanweg. E-mailadres: fphoorweg@comenius.nl

	Document	Beoordeling
	-	
44166)	Vergelijking Producten1.xls (2) 11-1-2011 9:03	Beoordeeld En nog kun je er niet veel mee.
15)	Kwaliteiten.xls 7-1-2011 10:01	Nagekeken Maar waar lees ik dan kwaliteitskenmerken die worden vergeleken?
	-	
1)	verschillen.xls (3) 14-1-2011 9:58	Beoordeeld Oke
110)	vergelijking.xls (2) 7-1-2011 8:40	Beoordeeld oke
42633)	Excel Kwaliteiten van producten Appie en ieffrey 2.xls (2) 10-1-2011 11:40	Beoordeeld Oke
8)	addvvv kwaliteit.xls 28-1-2011 9:05	Nog niet nagekeken
	Excel Kwaliteiten van producten Appie en ieffrey 1.xls (3) 14-1-2011 9:59	Beoordeeld Oke
	Vergelijking Producten.xls 6-1-2011 10:02	Nagekeken Wie heeft de kwaliteit bepaald?
	telefoon.xlsx 6-1-2011 13:20	Nagekeken Maar waar lees ik dan kwaliteitskenmerken die worden vergeleken?

Artikel door Anja de Zeeuw

'WERKEN IN 'SOM' KAN OOK THUIS EN OP VAKANTIE'

Introductie van nieuw leerlinginformatiesysteem

Hans Stoutjesdijk en Piet Fokker steken de vlag uit als voor de zomervakantie de nieuwe software voor de leerlingregistratie, SOM, overal op het Comenius College draait zoals het moet. Want de invoering van SOM is pas geslaagd als zich geen grote problemen voorgedaan hebben met de eindexamens en de jaarovergang. Hans en Piet zijn druk met de implementatie en introductie van SOM.

Hans Stoutjesdijk, applicatiebeheerder van het Comenius College.

De twee administratiesystemen (My)@VO¹ en Vocus werden per 31 januari door hun leveranciers samengevoegd. Het nieuwe softwarepakket heet SOM. De gebruikers van (My)@VO moesten mee in deze ontwikkeling, want leverancier Simac Onderwijs stopt met de ondersteuning van (My)@VO. Alle CVO-scholen gaan over, dus ook het Comenius College. Het gevolg is dat de hele schoolorganisatie nu vertrouwd moet raken met het nieuwe computerprogramma.

Intuïtiever

Het nieuwe programma is een duidelijke stap vooruit, vinden Hans Stoutjesdijk, applicatiebeheerder van het Comenius College, en Piet Fokker, beleidsmedewerker onderwijs. 'SOM is volledig web-based, dus je kunt het overal gebruiken. Ook thuis en op vakantie zeg ik wel eens voor de grap', vertelt Piet. Hans roemt de gebruiksvriendelijkheid: 'De stappen liggen meer voor de hand, alle onderdelen zitten dicht bij elkaar. Je hoeft niet meer op verschillende plekken te kijken. Vanuit de leerling kun je alle items direct bekijken. Voorheen moest je terug naar het menu en dan weer dieper zoeken in het programma. SOM is intuïtiever. Ook oogt het overzichtelijker. Wij denken dat SOM een waardige opvolger is.' Bijna alle gegevens die al in (My)@VO stonden, zijn behouden in het nieuwe systeem, maar de knoppen zitten wel op een andere plek. Goede voorlichting is dus hard nodig voor veel groepen gebruikers.

Inloopmiddagen

De introductie van het nieuwe pakket begon met scholingsbijeenkomsten bij Simac Onderwijs, samen met een paar andere scholen. Hans en Piet mochten 'onder de motorkap kijken' en kregen zo een indruk van de mogelijkheden. Vervolgens hebben ze zich met hulp van Simac beziggehouden met de conversie van @VO naar SOM.

De eerste collega's die instructie kregen waren de medewerkers van de leerlingenadministraties. Simac organiseerde voor hen twee cursusdagen, waarop ze leerden wat ze waar kunnen vinden, hoe ze nieuwe leerlingen moeten invoeren en hoe ze de resultaten van testen en toetsen kunnen verwerken.

De roostermakers, teamleiders en collega's die de absentsadministratie bijhouden, konden op twee middagen voorlichting krijgen over de procedures waarmee zij te maken hebben.

De docenten en mentoren waren daarna aan de beurt. Er werden in februari twee inloopmiddagen gehouden op de Lijstersingel.

De collega's konden toen zelf aan de slag achter de computer en bespraken hun vragen en knelpunten meteen met Hans en Piet. Maar met deze (mid)dagen zijn de twee begeleiders er niet: ook de examensecretarissen en de medewerkers van de financiële en personeelsadministratie hebben nog afzonderlijke instructie nodig. Die wordt binnenkort gegeven.

Waslijst van klusjes

En dan is er nog een waslijst van klusjes, vertelt Hans. 'De verijning moet nog komen. Denk bijvoorbeeld aan de registratie van de klusjes.' Maar de lakmoesproef is of het invoeren van eindexamenresultaten en de jaarovergang probleemloos verloopt. 'Dat zijn ingrijpende gebeurtenissen voor de school.' Een hoop werk dus, voor die twee. Gelukkig krijgen ze over het algemeen positieve reacties van collega's. Piet: 'Een zorgcoördinator was aanvankelijk aarzelend, sceptisch zelfs. Maar na de instructie ging ze ermee werken en ze concludeerde dat het allemaal wel meeviel. Dat liet ze ons weten. Dat vonden we leuk, want het leerlingvolgsysteem is een belangrijk instrument voor zorgcoördinatoren. Daarover moeten ze tevreden zijn – en dat was deze collega.' Het enige kritische geluid betrof de kleuren van de tekst. 'Die zijn vrij zacht, ze mochten wel wat feller. Maar een andere instelling van de monitor doet in dat geval wonderen.' Mochten collega's nog behoefte hebben om iets na te kijken, dan kan dat in documentatie op het internet. Problemen kunnen gemeld worden bij het Facilitair Loket van het Comenius College.

¹@VO wordt gebruikt door de leerlingenadministratie; My@VO wordt gebruikt door docenten en mentoren om cijfers en gegevens over de leerlingbegeleiding/leerlingzorg in te voeren.

Piet Fokker, beleidsmedewerker onderwijs.

Personalia door Magda Huijzer

IN DIENST

NAAM	ROEPNAAM	VESTIGING	FUNCTIE OF VAK(KEN)	PER
Mw. E. Wolfs	Els	PCB, LIJ	biologie	01-10-2010
Mw. J. Lammens	José	KRI	Nederlands	01-11-2010
G.L.H. Muller	Fidi	PEL	handel en administratie	10-11-2010
Mw. C.M.A. Brouns	Chiara	LIJ	geschiedenis	01-01-2011
Mw. G. Boven	Geertje	PEL	Nederlands	03-01-2011
Mw. A.M. Korsman	Shanne	PEL	duaal student Engels	04-01-2011
Mw. M.D. Tjou Tam Sin	Manolita	PEL	wiskunde	04-01-2011
Mw. A.E.C. Lansu	Angelique	RAL	duaal student aardrijkskunde	04-01-2011
R.A. Blaak	Robert	PCB	duaal student Engels	11-01-2011
M. Kruijt	Michiel	PCB	duaal student geschiedenis	11-01-2011
D. van de Coevering	Dave	KRI	duaal student economie	24-01-2011

UIT DIENST

NAAM	PER	VESTIGING
Mw. M. den Dekker	31-12-2010	PEL
Mw. M.C.G. Dijkromo-Boldewijn	31-01-2011	PCB
G.J. Tempel	31-01-2011	PCB

Vestiging Lijstersingel door Jaimie de Jongh

'SPACECEES' EN ANDERE LERAREN GINGEN HELEMAAL LOS

Optreden Ali B en Darryl voor Oeganda

Met een warm applaus werden donderdag 3 februari de stoere rappers Ali B en zijn maatje Darryl onthaald in onze vestiging. Dit enthousiasme door leerlingen van Comenius College Lijstersingel was niet voor niets.

De twee gaven namelijk een spetterend optreden door de raps 'Rampeneren', 'Eeyeyeo' en 'Leipe mocro flavour' te laten horen.

Nadat iedereen uit z'n dak was gegaan, verrasten de rappers ons nog meer met de Oeganda-rap, die Ali speciaal schreef voor de Oeganda-groep. Het grappige hieraan was dat letterlijk iedereen die op het podium stond, onder wie de leraren, helemaal los gingen! Een van hen was meneer Slappendel, door Ali B 'Spacecees' genoemd.

Kindereen helpen

Hopelijk hebben de leerlingen van onze school gezien dat Ali veel tijd heeft gestoken in het maken van een lied, zodat er meer aandacht komt voor het geweldige Oegandaproject. Dat project houdt in dat vijfde- en zesdeklassers én leraren helpen om de kinderen in Oeganda een betere toekomst te geven! Iedereen die bij het optreden was, heeft vast en zeker gezien dat deze mensen echt het beste uit zichzelf halen! Meer informatie op www.comeniusgoesuganda.nl

Anouk Wierenga, leerlinge vwo-4

Ali B en Darryl te midden van de Oegandagangers

Veiling van beloften

Links: Medewerkers, ouders en Oegandagangers vulden de aula. Rechts op de rechterfoto: projectleider Moses Kiwala uit Oeganda.

Er stond een 'Veiling van beloften' gepland op donderdag 3 februari. Alleen de naam van deze veiling maakte mij al nieuwsgierig genoeg om te komen! Even na drie uur vulde de aula zich met vooral veel leerkrachten en andere personeelsleden van de school, maar ook ouders en de Oegandagangers zelf natuurlijk. Kort hiervoor had het optreden van Ali B plaatsgevonden, dus de stemming was al prima!

Projectleider Moses Kiwala uit Oeganda, een van de directeurs van het Children's SURE House, het kinderdhuis dat de bestemming is van de werkvakantie, startte met een inleidend woord. Moses kan zo enthousiast vertellen over Oeganda dat we allemaal wel meewillen! Ook steunt hij de ouders door te benadrukken dat Oeganda veilig is, en dat we onze kinderen vooral met heel ons hart moeten laten gaan, want zo'n ervaring mogen ze niet missen!

Daarna startte de veiling. Wat een enthousiasme! Onder het genot van een kopje koffie, diverse zelfgemaakte taarten en andere lekkernijen, kwamen de biedingen op gang. Er werd geboden op... een hightea voor meerdere personen, te maken schilderijen, zelfgemaakte sieraden, een workshop wijnproeven, wandelingen, massages, taarten op bestelling, fietstochten, haren knippen, epilieren, een workshop yoga en... te veel om op te noemen. Zelfs een ochtend uitslapen voor een van de leerkrachten werd goed betaald!

Ook de Oegandagangers zelf deden mee. Ze bekroonden de slag van de hamer na een eindbod met gejuich. Ook zij boden mee, om zoveel mogelijk geld op te halen voor hun goede doel.

Een enorm succes, een bijzondere middag en een prachtige opbrengst: € 2.900,00!

Regina van der Burg, moeder van Joost van der Burg, een van de Oegandagangers

Bieden op zelfgemaakte sieraden. Veilingmeester was Maartje de Groot, docente Nederlands op onze vestiging.

Vestiging P.C. Boutenssingel door Edwin Beyers en Irene Lam

Vestiging P.C. Boutenssingel en Pelikaanweg door Adrie Mastenbroek

HANS KALDENBACH: 'KIES JE EEN KARATE- OF JUDO-AANPAK?'

Cursusdag over straatcultuur

Een aantal docenten van de vestiging Pelikaanweg en onze vestiging P.C. Boutenssingel heeft deelgenomen aan de cursus die verzorgd werd door Hans Kaldenbach. Onderwerp: de botsing van straatcultuur en burgerlijke cultuur. Er ging een wereld open.

Hans Kaldenbach is zijn hele leven verbonden geweest aan de Hogeschool Utrecht. Hij werkte daar binnen Centrum Archimedes, een onderdeel binnen de lerarenopleiding (Instituut Archimedes) dat nascholing en professionalisering in het onderwijs aanbiedt. Nu heeft hij een eigen bureau in Zeist: ACTA-Kaldenbach. Kaldenbach geeft trainingen en lezingen over cultuurverschillen en over 'straatcultuur'/korte lontjes'. Zijn benadering wordt omschreven als 'gedegen, zeer praktisch, interactief en enthousiasmerend'. Hij werkt samen met diverse autochtone en allochtone trainers en acteurs.

Een must

Voor docenten, politieagenten, jongerenwerkers, hulpverleners en andere professionals is effectiever inspelen op straatcultuurgedrag een absolute must. Inspirerend en echt vernieuwend. Door middel van rollenspellen met een acteur gingen er werelden voor ons open. Waarom laten de jongeren in onze klas zich niet corrigeren? Dat komt door een enorm cultuurverschil. Bij hun eigen vader moeten ze liegen, anders zijn ze niet beleefd. Het is erg normaal om te zeggen dat ze iets niet gedaan hebben, nooit zullen ze iets toegeven. Dit is heel simpel gezegd waarom de straatcultuur en de burgerlijke cultuur zo botsen.

Kaldenbach spreekt over twee technieken om deze jongeren te corrigeren: de duidelijke karate-aanpak en een gezichtsverliesbeperkende judo-aanpak. De karate-aanpak gaat confronterend tegen de jeugd in. Met de judo-aanpak buig je mee om je doel te bereiken. In de cursus werd heel duidelijk dat we te maken hebben met 'korte lontjes' die 'licht ontvlambaar' zijn.

Hand op je hart

In het rollenspel moesten we situaties die we zelf aandroegen nadoen. Hieruit bleek dat wij vaak 'fout' reageren en daardoor geen fijne situaties krijgen in de klas. Er werd een voorbeeld gegeven van een school die op een ouderavond naast de koffie met de koekjes ook dadels en melk neerzette. Dit zijn kleine gebaren om te laten zien dat iedereen welkom is.

Als je bij die ouderavond de vader een hand geeft en daarbij even je hand op je hart legt, is het gesprek dat moet plaatsvinden al in positieve zin bepaald!

Omgaan met Nederlanders

Na afloop van de cursus kregen we allemaal het boekje 'Respect! 99 tips voor het omgaan met Nederlanders' mee. Dat laatste was overigens een heel leuk cadeautje voor mijn Duitse zwager die in Nederland komt samenwonen met mijn zusje... Hij vond het erg leuk om te lezen en zegt er zelfs iets aan te hebben!

Irene Lam

TAALKR8DAG OVER RAPS, BOEKEN, GEDICHTEN EN GAMES

Vmbo-leerlingen beleven plezier met taal

Leerlingen op de vestigingen P.C. Boutenssingel en Pelikaanweg beleefden op 15 februari een Taalkr8dag (spreek uit: taalkrachtstag). Het ging om de

tweedklassers in de beroepsgerichte leerwegen op beide vestigingen én de mavo-3 leerlingen op de P.C. Boutenssingel. Een dag met een gevarieerd programma.

Taalkr8! is een workshopprogramma, ontwikkeld door Stichting Lezen & Schrijven – onder voorzitterschap van prinses Laurentien – waarmee vmbo-scholen het belang van, maar vooral ook het plezier in taal aan de leerlingen overdragen. Daarnaast heeft Taalkr8! als doel om het taalbeleid van de school te verbeteren.

De dag werd geopend door vestigingsdirecteur Veronica Pors op de vestiging Pelikaanweg en Henriette Steuten, teamleider onderbouw op de vestiging P.C. Boutenssingel. Daarna stak een zogeheten taalambassadeur van wal, iemand die op latere leeftijd heeft leren lezen en schrijven. Het verhaal van deze persoon opende de ogen van leerlingen voor het belang van goed leren lezen en schrijven.

Taal verduidelijkt ook deze collage over mode.

Rapper en schrijfster

De rest van de dag volgden de leerlingen verschillende workshops die allemaal te maken hadden met taal. Zo werd er een rap gemaakt in een workshop met rapper Yes-R, die na de workshopronde nog een half uur optrad. De populaire jeugdboekenschrijfster Bobje Goudsmit werkte eveneens aan het programma mee. Ze vertelde over de jeugdboeken die zij geschreven heeft.

Onder andere via games komen leerlingen in contact met taal en geschreven verhalen.

Een taalambassadeur vertelde hoe belangrijk het is om goed te leren lezen en schrijven.

Taal in games

De leerlingen gingen in workshops met gedichten aan de slag en debatteerden onder professionele leiding. In de workshop 'Het verhaal 8er games en boeken' leerden de leerlingen dat er mooie, spannende en goed doordachte verhaallijnen in games zitten. Zij komen via het gamen dus in aanraking met taal en geschreven verhalen. Een andere bijzondere workshop ging over reclametaal. Ook was er een workshop waarin leerlingen werkten aan een optreden voor de dagafsluiting. Leerlingen kozen een song, raptekst of gedicht en zetten die om in een choreografie die bij de tekst aansloot. Van dit alles werd verslag gedaan in de dagkrant die de leerlingen natuurlijk ook zelf maakten.

Vestiging Pelikaanweg door Nanda van der Pol

In de halve finale van de Skills-wedstrijden

Gaan Daphne, Marieke en Nina door naar de finale van de Skills-wedstrijden voor Zorg en Welzijn? Die spanning blijft tot 24 maart bestaan, de dag van de halve finale. Het damesteam won de regionale voorronde.

Alle negen leerlingen die onze school en de sector Zorg en Welzijn vertegenwoordigden in de regionale voorronden. Daphne, Marieke en Nina zijn de buitenste links, de buitenste rechts en de middelste persoon.

Op donderdag 10 februari streden negen leerlingen van de afdeling Zorg en Welzijn in groepjes van drie voor een plek in de halve finale van de Skills-wedstrijden voor het vmbo. Dit zijn landelijke wedstrijden waar de vaardigheden van vierdejaars leerlingen van alle sectoren van het vmbo getoetst worden. Tijdens de regionale voorronden wordt bepaald welk team van drie leerlingen een sector vertegenwoordigt in het Rotterdam Rockies team.

In totaal deden er acht groepjes mee van drie verschillende scholen. Drie groepjes dus van onze school: het Comenius College. Het werd een groot succes voor ons, want onze groepjes zijn respectievelijk vijfde, vierde en... eerste geworden.

Op donderdag 24 maart is de halve finale voor het groepje dat als eerste eindigde, de dames Daphne Brockhoff, Marieke Verkuil en Nina Schneider. Zij gaan dan in het Rotterdam Rockies team de strijd aan met andere teams uit heel Nederland. De finale is voor ons dan hopelijk op zaterdag 26 maart.

De wedstrijden worden gehouden in Ahoy. Hier kan iedereen die geïnteresseerd is ons komen aanmoedigen. Vanzelfsprekend zijn wij nu al ontzettend trots op deze meiden!

Nanda van der Pol

De drie dames bereiden zich voor op de voorronde.

Vestiging Krimpen door Joop Bakker

SECTORWERKSTUKKEN VOOR HET GOEDE DOEL

Inspirerende meesterproeven

Ieder jaar maken alle examenklasleerlingen in Krimpen een sectorwerkstuk voor hun eindexamen mavo. Ooit stond het in het zakboek voor het vmbo zo mooi geformuleerd: het sectorwerkstuk als 'de meesterproef waarin vaardigheden in combinatie met kennis en inzicht centraal staan'.

De leerlingen worden begeleid door twee docenten die ook het proces en het product beoordelen. Na overleg met de docenten over het gekozen onderwerp en de werkvormen gaan de leerlingen aan de slag. In eerste instantie is het vooral het verzamelen van informatie. Bronnen zijn het internet, de bibliotheek, interviews et cetera. Ze overleggen tussentijds veel met de begeleiders om te zien of de gevolgde koers nog de juiste is. Uiteindelijk komen ze tot het afgeronde sectorwerkstuk. Dit kan een traditioneel werkstuk zijn, gevolgd door powerpointpresentaties; een onderzoek met de verslagen die daarbij horen en mondelinge toelichting; of een planning of draaiboek voor een activiteit met eventuele daadwerkelijke uitvoering.

Draaiboek

Die laatste vorm wordt in Krimpen de laatste jaren steeds vaker gekozen door leerlingen in de sector Economie en in de sector Zorg en Welzijn. Het blijkt ook steeds weer dat de leerlingen veel gemotiveerder zijn wanneer ze na de theorie ook in de praktijk aan de slag kunnen met hun werkstuk.

Drie jaar geleden werden de eerste stappen op dit 'werkstukpad' gezet door drie meisjes die een gala opgezet hadden waarvan de opbrengst bestemd was voor Pink Ribbon. Vorig jaar organiseerden de leerlingen onder andere een voorjaarsmarkt voor WarChild.

Van links naar rechts: Suzanne, Kimberly en Xanthe met hun rozen.

Dit jaar hebben drie examenkandidates 'Because I am a girl' als goed doel gekozen. Het betreft een organisatie die werkt aan scholing en kansen op de arbeidsmarkt voor meisjes in ontwikkelingslanden. In overleg met hun begeleiders maakten de drie, Kimberley Piek, Xanthe Louwes en Suzanne Salij, een plan om geld in te zamelen op verschillende momenten in het schooljaar.

Gala-avond

Alle aspecten van het organiseren van een evenement passeerden de revue: brainstormen over de mogelijkheden, vergunningen (mag het wel van 'school'), een draaiboek opstellen, een begroting maken, pr-activiteiten, sponsoring, het recruter van medewerkers enzovoorts. Dit alles heeft geleid tot een rozenactie op Valentijnsdag, een Valentijns gala op de avond van 17 februari, verkoop van artikelen in de aula en *en passant* (voor een ander goed doel) de actie 'Schoenmaatjes'.

In een sectorwerkstuk horen de examenkandidaten te laten zien dat ze binnen hun sector (Techniek, Economie, Zorg en Welzijn of Groen) diverse vaardigheden beheersen. Wat is er mooier dan dit aan

alle leerlingen te kunnen laten zien en er ook nog een goed doel mee te kunnen steunen? Een andere groep examenkandidaten is zelfs aan de slag om ná hun examen nog een activiteit op school voor KiKa (Kinderen met Kanker) te organiseren.

Een dilemma is er wel mee geschapen voor de school: is dit een sectorwerkstuk, is dit een maatschappelijke stage of is het dat allebei? Het zal de leerlingen een zorg zijn, ze zijn dolenthousiast, ze stoppen er veel tijd in en betekenen iets voor een ander... Wat willen we nog meer?

Ook het personeel uit Krimpen schitterde op het Valentijns gala.

Vestiging Krimpen door Joop Bakker

Meer aandacht voor de Gedichtendag

Voor het eerst is er in Krimpen uitvoerig aandacht besteed aan de landelijke Gedichtendag, donderdag 27 januari. Jarenlang kwam dit poëziefeest in Nederland en Vlaanderen wel aan de orde binnen de lessen Nederlands, maar dit jaar is het grootser aangepakt.

Olga van Arnhem, docente Nederlands, en Dick Berckenkamp, docent drama/beeldende vorming, sloegen de handen ineen en de hele morgen stonden de lessen van de onderbouw op 27 januari in het teken van de Gedichtendag en het thema 'nacht'. Het resultaat was een presentatie van alle gemaakte gedichten in de aula en een tentoonstelling van de gedichten in het college-lokaal.

Open Dag

De dag daarop, tijdens de Open Dag, kregen de getoonde gedichten veel belangstelling van de bezoekers. Ze konden zien dat culturele vorming op het Comenius College niet alleen een woord is in de wervingsbrochures, maar ook een belangrijk onderdeel van de vorming op school.

De beste drie gedichten zijn beloond met een boekenbon – daar konden de winnaars immers ook een gedichtenbundel voor kopen. Een van de winnende gedichten is van Charlotte de Hoog uit klas 2 mavo.

Pinnen in het donker

Het is donker op straat, ik zit binnen.
Ik moet naar buiten, ben vergeten te pinnen.
Ik trek mijn jas aan, met tegenzin ga ik naar buiten.
Het is zo donker, ik ben bang.
Ik neem een spurt en daar ben ik dan.
Loop naar het apparaat en pak mijn pas.
Hoor een geluid en schiet dus op.
Snel ga ik naar huis.
Kom bij een kruispunt en denk bij mezelf:
Links is korter maar rechts is lichter.
Ik ga naar links en trek een sprint.
Want ik wil niet dat iemand mij vindt.
Door een bos, daar is het donker.
Bomen zijn griezelig, ik ren vooruit.
Eindelijk ben ik thuis en ren naar binnen.
Door de haast ben ik weer vergeten te pinnen!!!

Charlotte de Hoog

Vestiging Rotterdam door Piet Bruggeman

EERSTE LEERLING MELDT ZICH AL AAN!

Open Dag in goede sfeer gehouden

Net als op de andere vestigingen werd op vrijdag 28 januari de Open Dag gehouden op Comenius Rotterdam aan de Kromhoutstraat 1-7. Al vóór die datum meldde zich de eerste leerling aan.

Tussen vier uur 's middags en negen uur 's avonds hebben veel leerlingen van groep 8 (en sommige zelfs uit groep 7!) met hun ouders onze mavo/havo-school bezocht. Ze waren bijzonder te spreken over de goede sfeer, het ruime gebouw, de frisse kleuren en de veilige omgeving. Het muzikale optreden van leerlingen, de uitleg van docenten over hun vak en de antwoorden die leerlingen gaven op vragen maakten indruk. Ook de inmiddels bekende talentontwikkeling trok de aandacht en werd als zeer positief ervaren.

Inschrijving

Er werden veel vragen gesteld over de inschrijving. Leerlinge Chayenne Atmoredjo van de Albert Plesmanschool uit Rotterdam Ommoord liet er geen gras over groeien. Zij meldde zich op dinsdag 25 januari al aan. Ze wilde zeker zijn van een plaats in de brugklas en ze noemde de school dan ook 'supergaaf!'. De doorslag gaven voor haar: het frisse, fleurige gebouw, de fijne sfeer en natuurlijk de mogelijkheid er veel talenten te kunnen ontwikkelen.

Chayenne Atmoredjo wilde zeker zijn van een plaats op Comenius Rotterdam.

De talentontwikkeling trok de aandacht op de Open Dag.

Nieuws door Maurice Wielaart en Margot Spanning

Rolstoeldriedaagse staat voor de deur

Leerlingen van de vestiging Pelikaanweg zijn druk bezig met het organiseren van de Rolstoeldriedaagse voor de cliënten van verpleeghuis Rijckehove. Op 17, 18 en 19 maart gaan de leerlingen van de richting Sport, Dienstverlening en Veiligheid (SDV) weer met de cliënten op pad. Vanaf 14.00 uur nemen zij hen mee naar de mooiste plekjes in de omgeving van 's-Graveland. Na afloop van de wandeling zullen de cliënten getraakteerd worden op koffie of thee met wat lekkers.

Tot besluit van de drie dagen krijgen alle bewoners een kleine attentie die de leerlingen zelf gemaakt hebben. Ze doen dit in het kader van de maatschappelijke stage en de landelijke vrijwilligersactie NL DOET.

Het is voor de tweede keer dat de leerlingen deze Rolstoeldriedaagse organiseren; vorig jaar vond de eerste plaats (zie foto's). Die bleek voor herhaling vatbaar.

SDV-leerlingen in actie als vrijwilliger.

COLOFON

De Comeniant De Comeniant is het personeelsblad van het Comenius College. Het verschijnt vier keer per jaar.

Redactie Joop Bakker (KRI), Edwin Beyers (PCB), Piet Bruggeman (Comenius Rotterdam), Magda Huijzer (L10), Chris Jansen (NIE), Jaimie de Jongh (LIJ), Ingrid Loef (PEL), Anja de Zeeuw (eindredactie en productie)

Fotografie Leendert van der Waal (cover), Leo van Eijk (p. 12), PR Lokale Omroep Capelle (p. 20), e.a.

Basisontwerp Ontwerpwerk

Vormgeving Inge de Wit-Jaeger

Drukwerk Drukkerij Mercator

Adres Comenius College, Lijstersingel 10
2902 JD Capelle aan den IJssel,
Postbus 797, 2900 AT Capelle aan den IJssel
T 010 - 459 59 70, F 010 - 451 62 74
E info@comenius.nl, www.comenius.nl